

Brüsszel, 2020.3.20.
COM(2020) 123 final

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCSNAK

a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési záradékának alkalmazásáról

A COVID-19-világjárvány komoly gazdasági megrázkódtatáshoz vezetett, amelynek már most is jelentős negatív hatása van az Európai Unióban. A GDP-növekedéssel kapcsolatos következmények egyaránt fognak függeni a világjárvány időtartamától, valamint az intézkedésektől, amelyeket a nemzeti és európai szintű hatóságok hoznak a járvány terjedésének lassítása, a termelési kapacitások védelme és az aggregált kereslet támogatása érdekében. A 2020. március 13-i, COVID-19-világjárvány nyomán hozott koordinált gazdasági válaszintézkedésekről szóló közleményében a Bizottság egy olyan gazdasági forgatókönyvet mutatott be, amely szerint a reál-GDP 2020-ban 1 %-kal csökkenhet. A közlemény rámutatott arra, hogy a pandémia mélyebb hatásához kapcsolódóan nem lehet kizárni a kedvezőtlenebb forgatókönyvet sem. Az azóta bekövetkezett fejlemények arra utalnak, hogy az ilyen kedvezőtlen forgatókönyvek valószínűvé váltak. Ha azt feltételezzük, hogy az egészségügyi válság június elejéig vagy annál tovább is elhúzódik, a gazdasági tevékenység visszaesése 2020-ban hasonló lehet a 2009. évi visszaeséshez, amely a gazdasági és pénzügyi válság legrosszabb éve volt.

A tagállamok már elfogadtak vagy jelenleg fogadnak el költségvetési intézkedéseket, valamint további intézkedések meghozatala van folyamatban az egészségügyi rendszerek kapacitásának növelése és a különösen érintett polgárok és ágazatok nehézségeinek enyhítése érdekében. A jelentős likviditástámogatási intézkedések és egyéb garanciák elfogadása is folyamatban van, jóllehet ezek nem gyakorolnak azonnali hatást az általános államháztartási egyensúlyra.

A Bizottság szorosan nyomon követi ezeket az intézkedéseket, amelyek a gazdasági tevékenység visszaesésével lényegesen magasabb költségvetési hiányhoz fognak vezetni. A Bizottság és a Tanács már egyértelművé tette, hogy a COVID-19-járványhoz kapcsolódó intézkedések esetében a Stabilitási és Növekedési Paktumban rendelkezésre álló teljes rugalmasságot alkalmazni fogják. Különösen, mivel a válság a kormányok befolyásán kívül eső esemény, amely jelentős hatást gyakorol az államháztartásra, a Paktum rendkívüli eseményre vonatkozó rendelkezését kell alkalmazni. Ez azt jelenti, hogy a fent említett intézkedések költségvetési hatását nem fogják figyelembe venni, amikor a Bizottság értékeli a Stabilitási és Növekedési Paktumnak való megfelelést. Értékelésre kerül majd sor egyebek mellett a támogatható összegekre vonatkozóan a tagállamok által szolgáltatott adatok alapján.

Az európai polgároknak és vállalkozásoknak a válság következményeivel szembeni védelméhez és a gazdaságnak a világjárványt követő támogatásához szükséges költségvetési erőfeszítés mértéke azonban nagyobb rugalmasságot tesz szükségessé a Stabilitási és Növekedési Paktum keretében.

Az EU-nak továbbra is gyorsan, határozottan és összehangoltan kell reagálnia erre a gyorsan változó válságra. Az Európai Tanács tagjainak 2020. március 17-i videokonferenciáján a Bizottság elnöke bejelentette az általános mentesítési záradék azonnali alkalmazását. Az általános mentesítő záradék bevezetésére 2011-ben, a Stabilitási és Növekedési Paktumot módosító „hatos csomag” révén került sor, a gazdasági és pénzügyi válság tanulságainak levonását követően. Ez a tapasztalat mindenekelőtt rávilágított olyan különleges előírások szükségességére az uniós költségvetési szabályokban, amelyek lehetővé teszik valamennyi

tagállam számára, hogy az euróövezetet vagy az EU egészét sújtó súlyos gazdasági visszaesés okozta általános válsághelyzetekben összehangoltan és rendezetten térjenek el a rendes követelményektől.

Az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK rendelet 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében meghatározottak szerinti záradék elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején.

Az általános mentesítési záradék lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciós és korrekciós eljárásainak keretében költségvetési intézkedéseket hozzanak az ilyen helyzetek megfelelő kezelésére. Különösen a prevenciós ágra vonatkozóan az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdése és 9. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy *„az euróövezetet vagy az Unió egészét érintő súlyos gazdasági visszaesés időszakában a tagállamok számára engedélyezhető a harmadik albekezdésben említett, a középtávú költségvetési célkitűzéshez vezető korrekciós pályától való átmeneti eltérés”*. A korrekciós ág tekintetében a 3. cikk (5) bekezdése és az 5. cikk (2) bekezdése előírja, hogy az euróövezetet vagy az Unió egészét érintő súlyos gazdasági visszaesés esetén a Tanács a Bizottság ajánlására módosított költségvetési pályát fogadhat el.

A tagállamok stabilitási és konvergenciaprogramjainak soron következő értékelése, a tavaszi előrejelzés és a tanácsi országspecifikus ajánlásokra vonatkozó, ezt követő bizottsági javaslat alkalmat fog teremteni az ilyen szükséges koordináció biztosítására, és iránymutatást nyújt a megfelelő támogató költségvetési irányvonal nemzeti és aggregált szintű eléréséhez.

A fenti megfontolások alapján és tekintettel a várható súlyos gazdasági visszaesésre, a Bizottság úgy véli, hogy az általános mentesítési záradék alkalmazásához szükséges feltételek a záradék 2011. évi létrehozása óta első alkalommal teljesülnek, és felkéri a Tanácsot, hogy tagállamok számára biztosítandó egyértelműség érdekében hagyja jóvá ezt a következtetést.

Az általános mentesítési záradék nem függeszti fel a Stabilitási és Növekedési Paktum eljárásait. A záradék lehetővé teszi a Bizottság és a Tanács számára, hogy a Paktum keretében meghozzák a szükséges szakpolitikai koordinációs intézkedéseket, ugyanakkor eltérjenek a tagállamokra rendes körülmények között alkalmazandó költségvetési előírásoktól.